

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 6/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Mesta S., zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 61/2007 z 31. októbra 2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 71/2008 z 24. februára 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mesta S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2010 doručená sťažnosť Mesta S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 61/2007 z 31. októbra 2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 71/2008 z 24. februára 2010.

Z obsahu sťažnosti a priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom podaným Okresnému súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) domáhal proti žalovanému – S., B. (ďalej len „žalovaný“), určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. S., zapísaným na LV č. 8868 Katastrálneho úradu v K., Správa katastra S., a to k pozemku parc. č. 51068 (pzmk. parc. č. 1068), druh pozemku trvalé trávnaté porasty o výmere 3846 m², pozemku parc. č. 51069 (pzmk. parc. č. 1069), druh pozemku orná pôda o výmere 3346 m², pozemku parc. č. 51071 (pzmk. parc. č. 1071), druh pozemku orná pôda o výmere 7828 m², pozemku parc. č. 51073 (pzmk. parc. č. 1073), druh pozemku trvalé trávnaté porasty o výmere 283 m² (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“). Sťažovateľ súčasne žiadal, aby v prípade, že nie sú splnené podmienky na rozhodnutie o určení vlastníckeho práva v jeho prospech, okresný súd určil, že žalovaný nie je vlastníkom sporných nehnuteľností.

Sťažovateľ v sťažnosti podrobne opisuje skutkový a právny stav vývoja vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, ktorý predchádzal podaniu jeho žaloby v uvedenej právnej veci.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 60/2005 z 28. februára 2006 určil, že sťažovateľ je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností. Návrh sťažovateľa v časti o určení, že žalovaný nie je vlastníkom sporných nehnuteľností, okresný súd zamietol.

Ako vyplýva z odôvodnenia označeného rozsudku, *«okresný súd mal preukázané z výpisu z pozemkovej knihy č. 2455 k. ú. S. pod B3, že na základe čd. 70 zo dňa 31. januára 1951 došlo k zmene zápisu vlastníctva, a to na základe § 9 zák. č. 187/1949 Zb. zo dňa 14. júla 1949 sa vložilo vlastnícke právo pre Č. v celosti. Z čd. 70 z roku 1951 zistil, že Č. v Prahe bol podaný na Okresnom súde Spišská Nová Ves dňa 31. januára 1951 knihovný*

návrh na vklad vlastníckeho práva vo vložke č. 2455 k. ú. S. V citovanom návrhu sa uvádza, že vo vložke č. 2455, pozemkovej knihy k. ú. S. je zapísaný ako knihovný vlastník A. v S. a na základe § 9 zák. č. 187/1949 Zb. zo dňa 14. júla 1949 majetok, ktorý náležal dňa 31. marca 1948 telovýchovným a športovým organizáciám, zaniknutým v dôsledku zjednotenia telovýchovných a športových organizácií, prechádza na Č. a preto Č. navrhuje vydanie uznesenia na tento vklad. Z listu vlastníctva č. 8868 k. ú. S. parcely registra „E“ zistil, že ako vlastník nehnuteľností parc. č. 51068, parc. č. 51069, parc. č. 51071 a parc. č. 51073 je vedený S., B. a ako titul nadobudnutia je tam uvedené Rozhodnutie o oprave chyby v katastrálnom operáte OR 9/2004-114112004. Z takto zisteného skutkového stavu mal v konaní preukázané, že ako vlastník nehnuteľností na Katastrálnom úrade K., Správa katastra S. vo vložke č. 8868 k. ú. S. je zapísaný žalovaný, ktorý vlastnícke právo odvodzuje od bývalej Č., ktorej je údajne právnym nástupcom. Súd prvého stupňa z čd. 70 z roku 1951 zistil, že zápis vlastníckeho práva pre Č. do pozemkovej knihy nebol vykonaný v súlade s § 9 ods. 1,2 zák. č. 187/1949 Zb., pretože zápis do pozemkovej knihy bol prevedený bez toho, aby bolo vydané rozhodnutie krajským národným výborom, že uvedené nehnuteľností prechádzajú na Č. Pretože nebolo vydané rozhodnutie príslušným krajským národným výborom, v danom prípade Krajským národným výborom v K., že predmetné nehnuteľnosti, ktorých žalobca sa domáha určenia vlastníckeho práva, na základe ktorého by prešli tieto na Č., súd prvého stupňa mal za to, že Č. k týmto nehnuteľnostiam vlastnícke právo nenadobudla aj napriek tomu, že zápis bol prevedený. Keďže A. v S. bol zrušený a na novovytvorenú organizáciu a to Č. tieto nehnuteľností neprešli, stali sa majetkom nikoho. V zmysle § 119 zák. č. 141/1950 Zb. veci nepatriace nikomu sú vo vlastníctve štátu, takže aj tieto nehnuteľností sa stali vlastníctvom štátu, ktorý ich nadobudol priamo zo zákona a to momentom, keď došlo k zrušeniu A. v S. Na to, aby sa vlastníkom veci nikomu inému nepatriacich stal štát, nebol podľa záveru prvostupňového súdu potrebný žiadny nadobúdaci právny úkon (najmä ani nijaký privlastňovací akt).».

Na základe odvolania oboch účastníkov konania krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 61/2007 z 31. októbra 2007 zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bolo určené, že sťažovateľ je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. 8868,

k. ú. S., tak, že žalobu zamietol. V ostatnej časti, okrem výroku o trovách konania, potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podľa názoru krajského súdu „*súd prvého stupňa správne použité právne predpisy na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval, nevzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil vo vzťahu k uplatnenému nároku, v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu záveru, že sťažovateľ je vlastníkom nehnuteľností parc. č. 51068, 51069, 51071 a č. 51073 k. ú. S. zapísaných na LV č. 8868 Katastrálneho úradu K., Správy katastra S. Žalobca uplatnil nárok na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. S., ktoré sú zapísané na LV č. 8868 Katastrálneho úradu K., Správy katastra S. vo výlučnom vlastníctve žalovaného a pôvodne boli zapísané v pozemkovej knihe vo vl. č. 2455 k. ú. S. Preto bolo jeho povinnosťou nielen tvrdiť, ale aj preukázať existenciu právneho titulu, t. j. právne relevantného dôvodu nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, odvodzujúc svoje vlastnícke právo od posledného vlastníka zapísaného v pozemkovej knihe, lebo táto povinnosť zaťažuje toho, kto tvrdí, že nadobudol vlastnícke právo niektorým zo zákonom stanovených spôsobov. Z výpisu z pozemnoknižnej vl. č. 2455 k. ú. S. vyplynulo, že posledný zápis (vklad) vlastníckeho práva v časti B (Vlastníctvo) bol vykonaný na základe rozhodnutia súdu z 31. 1. 1951 čd. 70 v prospech Č. a právnym dôvodom nadobudnutia vlastníckeho práva bolo ustanovenie § 9 zák. č. 187/1949 Sb. Žalobca bol preto povinný v konaní preukázať, že Č., ktorá bola v pzkn. vl. č. 2455 k. ú. S. zapísaná ako vlastník sporných nehnuteľností a od ktorej žalovaný odvodzuje nadobudnutie svojho vlastníckeho práva ako jej právny nástupca, nenadobudla vlastnícke právo v súlade so zákonom.“.*

Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktoré však najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Cdo 71/2008 z 24. februára 2010 zamietol.

Podľa tvrdenia sťažovateľa „Najvyšší súd SR a Krajský súd v Košiciach priznali vlastníctvo predmetných Nehnutelností neexistujúcemu subjektu, ktorého právnym nástupcom bola iná osoba (ROH, neskôr ČSTV), ale nikdy nie žalovaný...“

Súčasne Najvyšší súd SR a Krajský súd v Košiciach vyložili reštitučný zákon č. 247/1991 Zb. v rozpore so samotným znením tohto zákona č. 247/1991 Zb., v dôsledku čoho priznali vlastnícke právo žalovanému, t. j. subjektu, ktorý ho nikdy nevlastnil.

Skutočnosťou je, že pred 31. marcom 1948 (podľa dikcie zákona č. 247/1991 Zb.) predmetné Nehnutelnosti právny predchodca žalovaného nevlastnil. “

Sťažovateľ v ďalšom texte sťažnosti formuluje námietky proti označeným rozhodnutiam krajského súdu a najvyššieho súdu a v tejto súvislosti najmä uvádza:

«Krajský súd v Košiciach a Najvyšší súd SR nemohli potvrdiť vlastnícke právo k predmetným Nehnutelnostiam v prospech žalovanému, ktorého právny predchodca pred 31. marcom 1948 nevlastnil predmetné Nehnutelnosti a to aj s prihliadnutím na to, že do r. 1990 neexistoval.

Žalobca sa považuje za právneho nástupcu Č. spred 31. marca 1948.

Ako bolo uvedené, nárok na znovunadobudnutie predmetných Nehnutelností by bol vznikol organizácii A. S., ak by došlo k znovu obnoveniu jej činnosti po r. 1990 a ak by sa bola táto organizácia v súlade s § 2 reštitučného zákona č. 247/1991 Zb. prihlásila o predmetné Nehnutelnosti.

Po roku 1990 však nevznikla v Meste S. nová organizácia, ktorá by bola právnym nástupcom pôvodného A. zaniknutého v roku 1948 („znova vzniknutá dobrovoľná organizácia“ podľa reštitučného zákona č. 247/1991 Zb.), a ktorá by si bola uplatnila reštitučný nárok v súlade so zákonom č. 247/1991 Zb.

Zákonné ustanovenie § 2 zákona č. 247/1991 Zb. ako aj celé reštitučné zákonodarstvo však nepovažovalo majetok telovýchovnej organizácie S., ktorý nadobudol od marca 1948 do roku 1989 za získaný v súlade s princípmi právneho štátu.

Ako bolo uvedené, podľa § 2a zákona č. 138/1991 Zb., účinného od 1. januárom 1994 nehnuteľné veci štátu, ku ktorým zaniká právo trvalého užívania telovýchovných jednôt podľa osobitného predpisu (§ 18 odsek 3 zákona č. 278/1993 Z. z. a správne majetku štátu, podľa ktorého právo trvalého užívania, ktoré vzniklo podľa doterajších právnych

predpisov telovýchovným jednotám a ktoré trvá ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, dňom jeho účinnosti zaniká), prechádzajú dňom nadobudnutia jeho účinnosti, do vlastníctva obce, na území ktorej sa nachádzajú. Obec je povinná zachovať účelové určenie takejto nehnuteľnosti...

Nadobudnutím účinnosti § 2a zákona č. 138/1991 Zb. sa žalobca ex lege stal vlastníkom predmetných nehnuteľnosti, pričom tento právny a faktický stav trvá dodnes.»

Sťažovateľ na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti tvrdí, že krajský súd a najvyšší súd svojimi rozhodnutiami porušili jeho základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže „... *Krajský súd v Košiciach ani Najvyšší súd sa v odôvodneniach svojich rozhodnutí nevysporiadali s namietaním sťažovateľa, že žalovaný predmetné Nehnuteľnosti nikdy nenadobudol, ani so skutočnosťou, že v období do roku 1989 bol vlastníkom predmetných nehnuteľností štát,... a dokonca vo svojich rozhodnutiach vôbec neuvádzajú zákon č. 247/1991 Zb., na ktorého argumentácii postavil sťažovateľ svoju žalobu aj dovolanie“.*

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby následne o nej nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom pod č. k.: 5 Co/61/2007-227 a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 5 Cdo/71/2008-270 porušili právo Mesta S. vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k.: 5 Co/61/2007-227 z 31. októbra 2007 a rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k.: 5 Cdo/71/2008-270 z 24. februára 2010 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach a Najvyšší súd SR sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť Mestu S. trovy konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky právnomu zástupcovi JUDr. D. S., advokátke, vo výške 254,88 € (za 2x úkon právnej služby po 120,23 € - prevzatie a príprava právneho zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti na Ústavný súd SR, 2x režijný paušál po 7,21 €) na jeho účet do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti sťažovateľa považoval za potrebné najprv zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je koncentrovane vyjadrený v návrhu na rozhodnutie (petite). Vychádzajúc zo skutočnosti, že sťažovateľ je v tomto prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť len v rozsahu namietaného porušenia tých práv, ktorých vyslovenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy (čl. 1 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy), ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je totiž v súlade s doterajšou

judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

Pri predbežnom prerokovaní ústavný súd preskúmal sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov na jej odmietnutie v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. K namietanému porušeniu ústavou garantovaných práv sťažovateľa označeným rozsudkom krajského súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich ústavou garantovaných práv aj rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 61/2007 z 31. októbra 2007. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý postup krajského súdu, keďže proti nemu bol sťažovateľ oprávnený podať mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), čo aj využil, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd ako dovolací súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodovať o porušení sťažovateľom označených práv namietaným rozsudkom krajského súdu.

Na tomto základe ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu ústavou garantovaných práv sťažovateľa označeným rozsudkom najvyššieho súdu

Ústavný súd sa ďalej zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku najvyššieho súdu (ako dovolacieho súdu) sp. zn. 5 Cdo 71/2008 z 24. februára 2010. Podľa sťažovateľa bolo týmto rozsudkom porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že najvyšší súd zamietol jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 61/2007 z 31. októbra 2007.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ zakladá svoje tvrdenie o porušení svojich ústavou garantovaných práv označeným rozsudkom najvyššieho súdu v podstate na nesúhlase s právnymi názormi najvyššieho súdu vyslovenými v odôvodnení tohto rozsudku.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý

rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu a ani posúdiť jeho skutkových zistení v predmetnej veci. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Vychádzajúc z uvedeného bolo úlohou ústavného súdu už pri predbežnom prerokovaní posúdiť, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o dovolaní sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 5 Cdo 71/2008 z 24. februára 2010 sú zlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru, resp. či signalizujú možnosť, že označeným rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu práv označených sťažovateľom, reálnosť ktorej by ústavný súd mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd pripomína, že napadnuté rozhodnutie posudzuje iba z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných práv a slobôd. Vzhľadom na to nie je jeho úlohou do detailov preskúmať vec z hľadiska v okolnostiach prípadu aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízii napadnutý rozsudok so zámerom dopracovať jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení najvyššieho súdu, ak tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybníť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou a dohovorom.

V zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za arbitrárne a z ústavného hľadiska neakceptovateľné tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci

samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie primeraným spôsobom odôvodnil, čo potvrdzuje najmä táto časť jeho odôvodnenia:

«Žalobca sa v predmetnej veci okrem iného domáhal aj určenia vlastníctva k označeným nehnuteľnostiam, dôvodiac, že nehnuteľnosti, v súlade § 2a zákona č. 138/1991, ku ktorým zaniklo právo trvalého užívania ČSTV prešli do jeho vlastníctva a preto dňom nadobudnutia účinnosti tejto právnej normy, t. j. dňa 1. januára 1994 sa stal ex lege vlastníkom predmetných nehnuteľností.

V zmysle § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

Nadobudnutím vlastníctva priamo ex lege, bez ďalšej právnej skutočnosti je taký spôsob nadobúdania vlastníctva, ktorý má výnimočnú povahu a obmedzuje sa na reštitúcie vlastníckeho práva a na prechody majetku štátu na obce.

Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, z výpisu z pozemnoknižnej vl. č. 2455 k. ú. S. je nesporné, že posledný zápis (vklad) vlastníckeho práva v časti B. (Vlastníctvo) bol vykonaný na základe rozhodnutia súdu z 31. 1. 1951 čd. 70 v prospech Č. a právnym dôvodom nadobudnutia vlastníckeho práva bolo ust. § 9 zák. č. 187/1949 Sb. Žalobca bol preto povinný v konaní preukázať, že Č., ktorá bola v pzkn. vl. č. 2455 k. ú. S. zapísaná ako vlastník sporných nehnuteľností a od ktorej žalovaný odvodzuje nadobudnutie svojho vlastníckeho práva ako jej právny nástupca, nenadobudla vlastnícke právo v súlade so zákonom.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 187/1949 Sb. o štátnej starostlivosti o telesnú výchovu a šport (ďalej len „cit. zák.“), ktorý nadobudol účinnosť 23. 7. 1949, dobrovoľnú telesnú výchovu a šport vykonáva „Č.“ a jej organizačné zložky (S.) ako jednotná ľudová telovýchovná a športová organizácia.

Podľa § 9 ods. 1 cit. zák. majetok (práva a záväzky), ktorý náležal dňa 31. marca 1948 telovýchovným a športovým organizáciám zaniknutým v dôsledku zjednotenia

telovýchovných a športových organizácií, prechádza na Č. O tom, ktorý majetok prechádza, rozhodne Krajský národný výbor, v obvode ktorého taký majetok leží.

Podľa § 9 ods. 2 cit. zák. prechod nehnuteľností a knihovných práv na Č. podľa odseku 1 zapíšu knihovné súdy na návrh Č. podľa rozhodnutí krajských národných výborov.

Podľa § 562 zák. č. 141/1950 Sb. (Občiansky zákonník účinný od 1. 1. 1951) ustanoveniami tohto zákona sa spravujú, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak, i právne pomery vzniknuté pred 1. 1. 1951; do tohto dňa sa tieto právne pomery spravujú skorším právom.

Podľa § 114 Občianskeho zákonníka, v prípadoch, v ktorých tak zákon ustanovuje, prechádza vlastníctvo priamo zo zákona alebo výrokom súdu, úradu alebo orgánu verejnej správy. Ak ide o vec nehnuteľnú, zapíše sa tiež prechod vlastníctva v pozemkovej alebo železničnej knihe alebo sa na súde uloží listina.

Aj keď zápis vlastníckeho práva do pozemkovej knihy nebol pre vznik vlastníckeho práva Č. k sporným nehnuteľnostiam rozhodujúci, v danom prípade však prechod vlastníckeho práva k pzkn. parcelám č. 1068, 1069, 1071 a 1073 k. ú. S. z doterajšieho vlastníka A. v S. na Č. v celosti bol zapísaný (v súlade s ust. § 9 ods. 2 cit. zák.) v pzkn. vl. č. 2455 k. ú. S., a to na základe právoplatného uznesenia Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi z 5. 2. 1951, preto za takejto situácie, keďže v konaní neboli predložené dôkazy, ktoré by uvedené nadobudnutie vlastníckeho práva spochybnili (nebol preukázaný opak), správne odvolací súd dospel k záveru, že Č. nadobudla vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam podľa zák. č. 187/1949 Sb.

V súvislosti s nadobudnutím vlastníctva rozhodnutím štátneho orgánu sa často v praxi objavuje otázka nemožnosti dokázať, že rozhodnutie, vydané pred desaťročiami, obsahovalo všetky zákonom predpísané náležitosti a nadobudlo právnu moc, spojenú s vlastníckym právom. V takom prípade nie je možno vylúčiť zistenie existencie takýchto rozhodnutí i nepriamymi dôkazmi a to s prihliadnutím k správaniu účastníkov po nimi tvrdených zmenách vlastníctva. Ak nie je dôvod k pochybnostiam, že sa určité veci v čase dávno minulom (t. j. ak časový odstup podstatne prekračuje i vydržacie lehoty alebo lehoty skartačné) diali obvyklým, resp. úradným postupom, je dôkazné bremeno na tom, že v konkrétnom prípade tak nebolo, na tom, kto takúto skutočnosť tvrdí. V predmetnej veci dôkazné bremeno zaťažovalo žalobcu, ktorý však nepreukázal žiadnymi, ani nepriamymi

dôkazmi, že rozhodnutie Krajského národného výboru ohľadom prechodu predmetných nehnuteľností (§ 9 ods. 2 zákona č. 187/1949 Sb), neexistovalo. V tomto smere neobstojí ani námietka žalobcu, že odvolací súd v nedokázanej existencii predmetného rozhodnutia „urobil nevyvrátiteľnú domnienku o jeho existencii“. Podľa dovolacieho súdu, odvolací súd správne v kontexte iných dôkazov posudzoval i túto v konaní namietanú skutočnosť.

Dovolací súd poukazuje na to, že v spore, v ktorom sa žalobca domáha kladného určenia svojho tvrdeného vlastníctva zaťažuje ho dôkazné bremeno, t. j. povinnosť tvrdenia, akým titulom svoje tvrdené vlastníctvo nadobudol. Žalobca odvodzuje svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zo zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, t. j. že vlastnícke právo na neho prešlo zo zákona.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. účelom tohto zákona je ustanoviť, ktoré veci z majetku Slovenskej republiky prechádzajú do vlastníctva obcí a upraviť majetkové postavenia hospodárení obcí s ich majetkom.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. do vlastníctva obcí prechádzajú z majetku Slovenskej republiky veci, okrem hnutel'nosti patriacich orgánom miestnej štátnej správy, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu právo hospodárenia národným výborom, na území, ktorých sa nachádzajú.

Podľa § 2a ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. nehnuteľné veci štátu, ku ktorým zaniká právo trvalého užívania telovýchovných jednôt podľa osobitného predpisu, prechádzajú dňom nadobudnutia jeho účinnosti do vlastníctva obce, na území, ktorej sa nachádzajú.

Podľa § 14 ods. 1, 2 zákona č. 138/1991 Zb. o prechode vlastníctva vecí, postúpení majetkových práv a záväzkov sú povinné spísať odovzdávajúce a nadobúdacie právnické osoby písomné protokoly, zápis prechodu vlastníckeho práva štátu na obce vykonajú príslušné strediská geodézie na základe zoznamov potvrdených orgánom miestnej štátnej správy a obecným zastupiteľstvom.

Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, právo trvalého užívania, ktoré vzniklo podľa doterajších právnych predpisov telovýchovným jednotám, a ktoré trvá ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, dňom jeho účinnosti zaniká (dňom 1. 1. 1994).

Podľa záveru dovolacieho súdu, žalobca nepreukázal, že k nehnuteľnostiam, ku ktorým sa domáha určenia vlastníctva, patrilo právo hospodárenia národnému výboru, na

územi ktorého sa tieto nehnuteľnosti nachádzali (t. j. Okresný národný výbor S.) a preto by boli splnené podmienky uvedené v hore citovanom § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. Žalobca bez odôvodnenia ako svoj nadobúdaci titul uvádza len § 2a ods. 1 uvedeného zákona, avšak tento je potrebné vykladať v kontexte ostatných ustanovení zákona. Navyiac, žalobca nepreukázal ani ostatné náležitosti, ktoré zákon pre prechod vlastníctva v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. vyžadoval.»

Dovolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku sťažovateľa, prostredníctvom ktorej spochybňoval právne nástupníctvo žalovaného. V tejto súvislosti v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že «žalobcove „historické úvahy“ o právnom nástupníctve sú právne irelevantné a žalobca nepreukázal, že by súbežne existovali dve organizácie Č. - právneho predchodcu žalovaného. Správne i odvolací súd vyhodnotil namietané skutočnosti s poukazom na obsah dohody o potvrdení majetkových pomerov z 22. 2. 1993 uzatvorenej medzi Č. a S. v súvislosti s rozdelením ČSFR k 1. 1. 1993, z ktorej vyplynulo, že nedošlo k zániku pôvodného právneho subjektu – Č., ale len k zmene jej názvu a subjektom všetkých majetkových práv - namiesto pôvodnej Č. sa stala Č. a S. ako identické právne subjekty.»

Predmetné rozhodnutie (jeho odôvodnenie) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by výklad uplatnený najvyšším súdom, ako aj jeho závery (aj s prihliadnutím na odôvodnenie rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 61/2007 z 31. októbra 2007, na ktoré sa najvyšší súd v odôvodnení namietaného rozsudku odvoláva a stotožňuje sa s ním) boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Závery vyslovené v namietanom rozsudku najvyššieho súdu považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľné a nesignalizujúce reálnu možnosť porušenia práv označených sťažovateľom.

Súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný (vrátane opravných konaní). Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať

povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony a návrhy primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (IV. ÚS 329/04).

Ústavný súd sa z obsahu namietaného rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa s námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery obsiahnuté v namietanom rozsudku najvyššieho súdu, keďže sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Keďže namietaný rozsudok najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení dovolacieho súdu, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá ani dôvod zasahovať do právnych názorov a záverov najvyššieho súdu.

Čo sa týka konkrétnych výhrad sťažovateľa k zistenému skutkovému stavu a k tvrdeniam s tým súvisiacim, ústavný súd najmä s prihliadnutím na svoje osobitné postavenie vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a v neposlednom rade aj s poukazom na to, že obsahom

základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka (obdobne napr. III. ÚS 198/07, III. ÚS 139/08, I. ÚS 265/07), nepovažoval už za potrebné osobitne sa im podrobnejšie venovať.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný a právne a skutkové závery, na ktorých je založený, sú zlučiteľné s obsahom ústavou garantovaných práv sťažovateľa, ktorých porušenie namietal. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde túto časť sťažnosti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v návrhu na rozhodnutie (petite).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2011